

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio III. Quomodo dignoscatur diuinatio à prophetia & coniectatione?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

spice diligenter characteres in muro qui est apud tumulum meum exaratos. vidit ille, nec aliud legit q̄ post sex dubium nō quid aliud q̄ sex; Sed quid illo, sex significaretur; an moriturus post sex dies, mēses, annos. itaq; quod certum & tutum amplexus, quasi post sex dies moriturus, elemosynis vacare; ijs elapsis, idē facere per semestre: ne fortē menses indicati. deniq; putāt sexennium p̄dij; toto illo se ad mortem parauit: quo elapso, sit Imperator. hoc ergo p̄dictum & non mortem intellexit. Quam utilis fuit equiuocatio ista? (tem narrat Auctor vitæ S. Volphigangi apud Sur. 31. Octobr. to. 5.) huc discrimen: diaboli oracula contrarios sensus patiuntur, & noxia sunt ambiguitatis; Dei diuersos, sed adferūt vtilitatē animæ, hoc est verū.

Septimo, sciendum, demones quā polent celeritate, quā in remotis longo intervallo interuallo regionibus geruntur, eā tam celeriter denunciare posse, vt diu ante p̄dicta ab ignaris putentur. Sic Apollonius, cum Epheli esset, exclamauit, vt p̄sēns spectaculo, Romæ interfici Domitianum a. aliud exemplum de quodam iuvene refert Gellius b. aliud de Chariberto Animoinus c. aliud sui temporis Grillandus d, pura æui huius Nicol. Remigiuse.

De his qui volet plura legat Grilland. g. 6. a. n. 3. Michael Medinam, lib. 2. de reſta in Deum fide c. 1. Binsfeldium, in rub. C. de malef. & mathemat. Notab. 10. Horozem cap. 14. lib. 1. de vera & falsa prophetia.

QVÆSTIO III.

Quomodo dignoscatur diuinitio à prophetia & coniectatione?

Quando pactum adest expressum, nihil res debet difficultatis: in pacto tacito difficilius iudicium. Tria

in poterunt obseruari; nempe proportio rei, cognoscendæ & causæ per quam cognitio quaritur; natura quoq; quæ prædita est cognitio quæ sita; & intentio, quam habet qui quarit.

Primo, si talis sit illa proportio, vt sufficienter vnum ex alio deprehendatur nō erit diuinatoria, neq; damnanda. hæc inquisitio. Proportio autem huiusmodi triplex est, vna, qualis effectus ad suā causam, sic cognoscitur eclipſis ex cœli motu: alia qualis causæ ad suum effectum, sic ex fumo ignis cognoscitur: tertia, qualis diuersorum effectuum cum causâ communi cui vterq; effectus connectitur & sic originis ratione etiam sibi quodammodo proportionatur; sic, quia quæ causâ est arcus cœlestis, eadem quoq; causâ est serenitatis recte serenitatem ex arcu cœlesti colligemus. Si vero ex nullo horum capitum trium queat vnum ex altero cognosci; celandi inuestigatio cum tacito demōnis pacto coniuncta.

Secundo quoad ipsam cognitionem, suæ modum cognoscendi, cōsideranda Num quaratur cognitio certa & infallibilis; vel saltem firmior, q̄ par sit sperari, cōsiderata humani arbitrii, & aliarū similium causarū concurrentium libertate, tunc pactū tacitum censebitur. Hinc vehemētissima suspicio nascitur cōtra astrologos, onirocriticos similes, qui de huiusmodi futuris cōtingentibus aliquid absolute asserūt, etiam si dicant, se velle id probabiliter tantum affirmare. Contra ex eodem capite excusandi astrologi, onirocriticæ, & similes: qui reuera non nisi vt probabiliter, & indefinite, circa humanos euentus, quædam conijciunt, ex impressionibus cœlestibus & corporis affectionibus, quas homines vt plurimum sua sponte sequi solent g.

Tertio

a Philof.
in vita Apollon.
b lib. 15.
Noct. Astr.
c lib. 3. An.
nal. cap. 22
d q. 6 n. 8.
e lib. 3. demonolarr.
cap. 10.

f Sic, q̄
bulla con
astrolog
& c.

g Cæll.
2. 2. q̄. 1.
art. 5. & c.

Tertio, attendendum, *velit ne quis serio querere cognitionem occultorū, per media ad id vana, & ex medijs istis solis, non à Deo, illam expectet. nam & tunc presumitur tacitum pactum subesse. Ex hoc capite à superstitione diuinatoria excusabitur, 1. qui ioci tantum causa huic diuinationi vacaret, sciens eam inutilem esse: quemadmodum nemo supersticiosum iudicet eum, qui in cerebro gallinæ smaragdum, vel in simiæ tergo caudam quæreret, sciens se illic nō inuēturum. 2. qui gnarus rem ad hoc natura sua inefficacem esse, per hanc tamen, à Deo cognitionem expectaret precibus & desideriis petitam; sic in S. S. excusantur: sortes consultoriae, de furto Acham h; & de causa tempestatis i; & de Ionatha k; iuxta dictum sapientis l, sortes mittuntur in sinum, sed à Domino temperantur, sic etiam excusandi, qui in graui causa, & arduo negotio, cum aliud non suppetat remediū, signum à Deo petiere, ex caelo vel terra, vel doceri cupiunt, per aliquam vocem siue actionem humanam, præter intentionem dictam vel factam m; vt seruus Abrahæ: & Ionathas fecerūt n. Et hæc veriora sunt quā quæ nimis rigida Niderius posuit in Præcept. 1. cap. 9. lit. D. in fine.*

QVÆSTIO IV.

Quale peccatum sit diuinationis

In prima, illicita est, & superstitiosa, & sapientis hæresim, quando queritur cognitio rerum ipsi dæmoni incognitarum. Illicita, superstitiosa & manifesta hæretica: quando dæmoni cultus latria, vel dulciæ exhibetur, vel imagines vel libri baptizantur, vel pueri rebaptizantur, rerumve sacrarum abusus ac-

A cedit. Illicita tantum & non superstitiosa, quando queritur cognitio quæ dæmonis scire non superat o.

B Secundo sciendum, quod explicitum pactum semper sit mortiferum, siue voce, siue facto dæmon inuocetur: nec inter fideles vllus videtur loc^o esse ignorantia. Alcimus Auit^o, vt mittam cæteros, contra diuinationem illicitam hanc tulit sententiam verissimam, li. 2. Carmin. c. 15.

Nec minus hos pulsat temeraria cura sciendi

Angit prescitus ducti quos terminus cui;

Cum tamen eductas inferni sedib. vmbra;

C *Colloquium miscere putent, & nota referre:*

Spiritus erroris, qui cum bacchatur in illis;

Ad consulta parat vanis responsa figuris.

Ne vero multis dicamus singula verbis, Presenti illusus, damnabitur ille perenni

Iudicio, quisquis veritum cognoscere tentat.]

D Sint exemplo Saul consulens Pythonissam in Endor: & vxor Ieroboami consulens Beelzebub Deum Accaronit. [1. Reg. cap. 28. & 4. Regum cap. 17.] Natura quoque sua lethalis est Diuinationis coniuncta tantum implicita siue tacite inuocationi, seu quod idem est pacto; sed sit veniabilis, 1. propter ignorantiam; si illa tanta vt difficulter vinci potuerit; hoc est nec affectata, nec nimis crassa vel supina fuerit. 2. licet materiæ leuitas ordinario nō excuset, eo q̄ hæc est vsurpatio cognitionis Deo reseruata; quæ per se admodum

o Penna com. 67. in part. 2. di. re. Inqui. sit. de quo nos plura lib. seq.